

Banky mají přejít na okamžité platby, to změní chování lidí i firem

cc.cz/banky-museji-prejit-na-okamzite-platby-zmeni-to-chovani-lidi-i-firem-rikaji-odbornici

22. května 2023

Premium – 22. 5. 2023 – 4 min čtení

Banky musejí přejít na okamžité platby. Změní to chování lidí i firem, říkají odborníci

V Evropě mají nastoupit nová pravidla, která zajistí okamžité bankovní platby. To představuje změnu hry, popisují Michal Šustr a Janka Vavřínková z Trasku.



Foto: [Depositphotos](#)

Okamžité platby jsou novým standardem převodu finančních prostředků v Česku i ve většině zemí eurozóny. Evropská komise plánuje jejich zavedení pro všechny banky, nařízení navíc obsahuje řadu dalších pravidel. Ta přináší nové možnosti a modely chování nejen v osobním životě, ale i v komerční sféře.

Co všechno okamžité platby vyvolají? V jakých oblastech se změny projeví? A mohli bychom okamžitým převodem platit rychlé výdaje třeba i na dovolené? Vhled do fungování přináší Michal Šustr a Janka Vavřínková z Trasku, firmy, která změny v bankách konzultuje, analyzuje dopad do jejich systémů a platebních procesů a navrhuje strategie rozvoje i transformační road mapy.

Běžní spotřebitelé dnes při nákupu zboží z e-shopů nerozlišují, zda ho zaplatí kartou online, nebo převodem z účtu, protože svou objednávku dostanou stejně rychle v obou případech. V klidu mohou uskutečnit okamžitý převod peněz třeba i v neděli. Instantní platby navíc nabízí vysoký standard bezpečnosti díky dvoufaktorové autentizaci nebo biometrickému zabezpečení.

Mezi hlavní výhody instantních plateb pro obchodníky patří především rychlost přijetí finančních prostředků. U tradičních plateb kartou může totiž trvat i několik dnů, než se transakce dokončí.

Zaplaceno!

Velkým hráčem a konzumentem okamžitých plateb se mohou stát i pojišťovny. Ve světě už vznikají nové služby spojené s okamžitou výplatou nároku na plnění pojistných událostí. Představte si, kolik může nastat situací, kdy potřebujeme finanční krytí neočekávaných nákladů. Škody na majetku a nutnost okamžitých oprav, platba u lékaře na dovolené, veterinární vyšetření domácích mazlíčků, opravy vozidel po nehodě a mnohé další.

Proč bychom nemohli okamžitým převodem zaplatit za nákup v supermarketu, na čerpací stanici, v taxíku nebo třeba doručovací službě? Nebo i v restauraci v Chorvatsku?

V B2B vztazích, ale také v kamenných obchodech je nutné upravit celou řadu obchodních procesů tak, aby instantní platby nabízely stejný komfort a zákaznickou zkušenost jako široce používané platby kartou.

Otevírá se tu tak celá řada příležitostí pro integrační úlohy v oblasti open banking, ale i napříč ekonomickými a provozními systémy obchodníků. Informaci o došlé okamžité platbě je třeba předat v reálném čase z banky do ERP systému obchodníka – a následně ji stejně rychle doručit až na konkrétní obchodní místo do pokladního systému. Zaplaceno! A spotřebitel si odnáší nákup domů.

Proč bychom nemohli okamžitým převodem zaplatit za nákup v supermarketu, na čerpací stanici, v taxíku nebo třeba doručovací službě? Nebo i v restauraci v Chorvatsku?

Otázkou ovšem zůstává, jak rychle se metoda okamžitých plateb rozšíří v běžných obchodech a jakou oblibu si získá mezi konečnými zákazníky. Důležitou roli zde bude hrát i motivace obchodníků takovou platební metodu nabídnout.

Budou banky spolupracovat s obchodníky na integraci nové platební metody do jejich věrnostních aplikací, nebo se objeví zcela noví hráči, kteří nabídnou celý ekosystém postavený na okamžitých platbách se zajímavým obchodním modelem?

Dopady na interní zpracování v bance

Rychlost je základní charakteristikou okamžitých plateb – až 99 procent z nich se provede do pěti sekund. Pro banky a jejich pracovní postupy to znamená velkou výzvu. Souhra všech hráčů, kteří se převodů účastní, musí být dokonalá.

Okamžitá platba se může uskutečnit pouze v případě, že všichni účastníci platební transakce splňují podmínky pro úspěšné dokončení platby. Kontrolovat se musí situace u plátce (včetně AML kontrol a fraud monitoring), dostupnost příjemce a jeho banky pro zúčtování instantní platby, dostatek prostředků na nostro účtu banky u zúčtovacího centra. A mnoho dalšího. Podpora instantních plateb včetně monitoringů všech IT služeb probíhá v režimu 24 hodin denně, 7 dní v týdnu, 365 dní v roce.

Instantní platby mohou přinést operations týmům snížení nákladů tím, že se eliminuje množství klientských reklamací nebo chybně či podvodně provedených transakcí. Pro banky se totiž většinou jedná o velice nákladný proces a z hlediska regulace vedou kroky Evropské komise k minimalizaci počtu takovýchto transakcí.

V nové legislativě upravující podmínky a povinnosti v oblasti provádění instantních plateb plánuje EU pro banky zavést povinnost zobrazit klientovi před provedením instantní platby jméno jejího příjemce. Evropská komise si od tohoto kroku slibuje, že klientovi umožní ještě před provedením transakce chybnou nebo podvodnou platbu identifikovat a neudělit souhlas k jejímu provedení, což má přinést další snížení nákladů na případná reklamační řízení.

Další oblastí, o kterou se nezřídka starají právě platební back office týmy, jsou prvostupňové kontroly v rámci plnění povinností banky v boji proti praní špinavých peněz a financování terorismu (AML/CFT).

Rychlost instantních plateb banky z této povinnosti nijak nevyklučuje, nicméně stávající přístup ke screeningu, který je obdobný jako ten aplikovaný u běžných plateb, považuje Evropská komise s ohledem na povahu instantních plateb za neefektivní. Chce proto prostřednictvím nové regulace zavést postup, kdy bude každý poskytovatel platebních služeb, který nabízí okamžité platby v eurech, odpovědný za prověření všech svých klientů z hlediska nejnovějších platných sankčních seznamů na denní bázi.

Takto „ověřený“ klient bude moci v daný den (a do dalšího ověřování v den následující) provádět instantní platby. Při samotné iniciaci platby pak už ke screeningu docházet nebude. Hlavním smyslem odstranění těchto kontrol je dosažení dalšího zrychlení instantních plateb a snížení počtu zamítnutých transakcí. Lze však očekávat, že takovýto přístup může navíc významně snížit množství takzvaných false positive záchytů při provádění transakcí. A tím i provozní náklady bank na AML/CFT monitoring.

Dodejme, že se navíc nabízí možnost využít obě novinky i pro standardní dávkově zpracovávané platební transakce, čímž se rozšíří jejich výhody i do dlouhodobě zajetých platebních kolejí.

Kombinace všech zmíněných automatických kontrol před samotným provedením okamžité platby a nastavení procesů zpracování zamítnutých plateb prakticky sníží zapojení payment operations týmů na minimum. Zvýší se naopak tlak na neustálý monitoring všech IT systémů odpovědných za automatické zpracování okamžitých plateb a řešení problémů v případě výpadku služby.

CC Premium

Partnerem článku je [Trask](#)

[Více](#)

Rubriku Tech podporují